

СТАНОВИЩЕ

**относно научната продукция на
доц. д-р Галина Димитрова Ковачева,
кандидат за заемане на академична длъжност „професор“
по Криминология към катедра „Наказателноправни науки“ в
Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър”,
от проф. д-р Юлиана Младенова Матеева,
Варненски свободен университет ”Черноризец Храбър” -
член на научно жури**

Със заповед № 461 от 19.07.2024 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър”, съм определена за член на научно жури, във връзка с обявен конкурс за академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.6. Право (Криминология) към Юридически факултет, катедра „Наказателноправни науки“ – ДВ, бр. 35 от 19.04.2024 г.

Единственият кандидат за заемане на длъжността е доц. д-р Галина Димитрова Ковачева. Тя е завършила специалност „Право“ в ИУ - Варна през 2000 г., след което, през 2012 г., придобива образователна и научна степен „доктор“ по специалност „Криминология“, като докторант на самостоятелна подготовка във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър” под научното ръководство на проф. д.ю.н Боян Станков. Лектор е по „Криминология“, „Наказателно-изпълнително право“, „Престъпност на непълнолетните” и „Организирана престъпност” във ВСУ „Черноризец Храбър”. Водила е и лекционен курс по дисциплината „Превенция на киберпрестъпността” в Академията на МВР.

Доц. Ковачева е с 19-годишен преподавателски стаж, преминала през длъжностите „асистент“ и „доцент“.

Обобщената справка за публикациите на доц. д-р Галина Димитрова Ковачева включва 57 заглавия. В настоящия конкурс за професор, кандидатът представя 15 публикации, от които за рецензиране 13, в това число: монографичен труд на тема “Криминогенни ситуации при умишлените престъпления”; учебник на тема „Превенция на киберпрестъпността”; една студия; една статия и девет научни доклада. Тази научна продукция на кандидата не съвпада с представената при избора му за академичната длъжност „доцент”. Приемам за рецензиране

всички научни публикации на доц. Ковачева, представени в рамките на настоящата конкурсна процедура.

Хабилитационният труд „Криминогенни ситуации при умишлените престъпления”, представен за участие в конкурса, е посветен на актуален научен проблем. Разработката представлява първото монографично изследване у нас, съдържащо цялостна теоретична постановка на проблема за криминогенните ситуации. Тя е в обем от 271 страници и съдържа оригинални автори възгледи, има теоретична и практическа стойност. Изводите, до които кандидатът достига, почиват на задълбочен анализ на криминогенните ситуации, тяхното съдържание, динамика и видове. Трудът съдържа важни и принципни постановки, които са добре обосновани и ясно формулирани. Изложението е стегнато и логично, терминологията се употребява коректно. Безспорно присъства авторската позиция, при спазване на добрия тон на научната полемика. Прави впечатление големият брой бележки под линия. Кандидатът познава и се позовава както на публикуваните трудове по темата, така и представя свои оригинални виждания по разглежданата проблематика. Следва да се отбележи сериозното и задълбочено емпирично изследване, обхващащо 1475 мотиви към влезли в сила присъди по наказателни дела от общ характер на районните и окръжните съдилища в страната. Разработеният от автора модел на информационна база данни за криминогенните ситуации и предложените мерки за превенция и контрол биха допринесли за усъвършенстване на дейността по противодействие на престъпността в страната.

Някои от по-съществените приноси моменти са следните:

1. Предложено е определение на понятието „криминогенна ситуация“.
2. Представени са съдържанието и динамиката на криминогенните ситуации.
3. Очертано е мястото и значението на криминогенната ситуация в комплекса от причини и условия.
4. Разработен е нов теоретичен проблем, свързан с категорията „трети лица” като елемент от съдържанието на криминогенната ситуация.
5. Разработен е модел на информационна база данни за криминогенните ситуации.
6. Представени са профили на криминогенни ситуации, съдържащи типичните елементи от съдържанието на ситуациите при някои умишлени престъпления.

7. Предложени са мерки за превенция и контрол по отношение на отделните видове престъпления.

По-съществените приноси моменти са коректно отразени в справката за научни приноси.

Представеният от кандидата за рецензиране учебник „Превенция на киберпрестъпността” е не само с теоретична, но и подчертана практическа насоченост. Той е структуриран по начин, позволяващ първоначалното усвояване на общите теоретични положения за киберпрестъпленията и впоследствие – характеристиката на отделните видове киберпрестъпления и превантивните мерки от правен, организационен, технически и друг характер. Тематичната единица, посветена на диагностиката на киберпрестъпността съдържа редица приноси моменти от практико-приложен характер и предложения *de lege ferenda*, насочени към усъвършенстване на наказателноправната регламентация на киберпрестъпленията. Сред тях внимание заслужават:

- изведените принципни положения, свързани с наказателноправната регламентация на престъпленията в кибернетичното пространство, касаещи легалното понятие „компютърни престъпления” и систематизацията на престъпленията по чл. 319а - 319е НК;

- непълнотите в наказателноправната регламентация на престъпленията в кибернетичното пространство, отнасящи се до киберрекета, киберфалшификацията, киберсаботажа на информационни системи и кибертормоза;

- установените празноти в правото по отношение на деяния, осъществявани в кибернетичното пространство като измамно представяне под чужда самоличност и саботажните действия, насочени срещу компютърни мрежи.

Разглежданата научна публикация притежава подчертан интердисциплинарен характер. Авторът заслужава адмирации за задълбоченото навлизане в проблематика, която включва не само правни аспекти, но и понятиен апарат и инструментариум на информационните и комуникационни технологии.

Справката за цитиранията на доц. Галина Ковачева включва осемнадесет цитирания и надхвърля изискуемия по закон минимум за съответния наукометричен показател.

С оглед горното приемам, че представената от кандидата научна продукция удовлетворява изискванията на приложимия ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане.

Няма как, към изложеното относно творчеството на кандидата, да не добавя и непосредствените си впечатления от съвместната ни работа. Познавам колегата Ковачева от много години. Тя е упорит и трудолюбив научен работник, когото трудностите не могат да спрат. Имам наблюдения върху нейната работа както в предходното ми качество на ръководител катедра “Правни науки”, така и в настоящото ѝ качество на ръководител катедра “Наказателноправни науки”. В първия случай мога да споделя, че Галина Ковачева е била винаги изпълнителна и пунктуална, уважителна към преподавателите и студентите, стриктно и педантично е изпълнявала възложените ѝ задачи. На новата длъжност, която и понастоящем заема, тя е организирана, активна и стриктна, подхожда колегиално и се старее да разпределя балансирано задачите. Мога да добавя и активността на доц. Ковачева по отношение възможностите за осъществяване на междууниверситетски контакти при съвместните ни мобилности по програма “Еразъм”.

Въз основа на анализа на представената в конкурса научна продукция и съдържащите се в нея научни и научно-приложни приноси, считам, че научното жури, на което съм член, следва да вземе решение доц. д-р Галина Димитрова Ковачева да заеме академичната длъжност „професор” по Криминология в катедра „Наказателноправни науки“ към Юридически факултет на ВСУ „Черноризец Храбър”, за което ще гласувам положително.

11.08.2024 г.
Варна

Изготвил становището:

/проф. д-р Юлиана Матеева/